

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

08 iulie 2024 nr. 03/6380

Guvernul Republicii Moldova

Ministerul Justiției a elaborat și remite spre examinare și aprobare *proiectul hotărârii Guvernului privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale*, înregistrat de Cancelaria de Stat cu **număr unic 523/MJ/2024**.

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și avizat de subiecții interesați, propunerile acestora fiind reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului.

Anexă:

1. Fișa proiectului – 2 file;
2. Proiectul hotărârii Guvernului (inclusiv traducerea în limba rusă) – 2 file;
3. Nota informativă – 3 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect – 1 filă;
5. Avizele subiecților interesați – 2 file;
6. Raportul de expertiză anticorupție – 4 file.

Ministru /Semnat electronic/ **Veronica MIHAILOV-MORARU**

ex: Daniela Știrbu
tel.: (022) 20-14-22
e-mail: daniela.stirbu@justice.gov.md

FIȘA

de prezentare a proiectului hotărârii Guvernului privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale
 elaborat și prezentat Guvernului spre examinare de către Ministerul Justiției
 (denumirea autorității)

Nr. crt.	Denumirea actului procedural anexat la proiect	Nota autorității
1.	Varianța definitivă a proiectului	Hotărârea Guvernului privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale.
2.	Nota informativă (<i>care va conține esența și necesitatea implementării proiectului, precum și evaluarea impactului reglementărilor respective</i>)	Nota informativă la proiect, semnată de conducătorul autorității.
3.	Lista participanților la procesul de avizare/expertizare și evoluția acestui proces	1. Cancelaria de Stat; 2. Avocatul Poporului; 3. Centrul Național Anticorupție.
4.	Avizele participanților la avizare și rapoartele de expertiză, inclusiv avizul Cancelariei de Stat, în cazul proiectelor documentelor de politici și al actelor privind sistemul administrației publice, funcția publică și serviciile publice	1. Cancelaria de Stat; 2. Avocatul Poporului; 3. Centrul Național Anticorupție.
5.	Informația privind consultarea opiniei publice, conform Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional	Proiectul de lege însoțit de nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md la compartimentul <i>Transparența decizională</i> , directoriul <i>Proiecte de acte normative remise spre coordonare</i> , rubrica <i>Registrul proiectelor de acte normative</i> și pe portalul www.particip.gov.md cu respectarea termenelor stabilite de lege pentru ca

		părțile interesate să-și exprime opiniile, comentariile și recomandările asupra proiectului.	
6.	Analiza impactului de reglementare a proiectului (<i>în cazul proiectelor ce țin de reglementarea activității de întreprinzător</i>)		
7.	Constatările de compatibilitate (<i>pentru proiectele cu sigla „UE”</i>)	Proiectul nu transpune legislația UE	
8.	Sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și, după caz, a recomandărilor societății civile, în care se va indica acceptarea sau argumentarea neacceptării obiecțiilor, propunerilor și/sau recomandărilor	Sinteza obiecțiilor și propunerilor este anexată la proiect (include propunerile/recomandările din cadrul avizării).	
9.	După caz, procesul-verbal al ședinței interministeriale și extrasul din procesul-verbal al ședinței secretarilor generali de stat referitor la proiectul respectiv, alte materiale în baza cărora a fost definitivat proiectul	La ședința secretarilor generali din 24 iunie 2024, proiectul înregistrat cu numărul unic 523/MJ/2024 a fost anunțat ca fiind pregătit pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică.	
10	Numele, prenumele ministrului/secretarului general/secretarului de stat Veronica MIHAILOV-MORARU	Semnătura	Data
11	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului Daniela ȘTIRBU, Consultant superior în Secția drept public din cadrul Direcției elaborare acte normative Email: daniela.stirbu@justice.gov.md Tel.: (022) 20-14-22	Semnătura	Data

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____

din _____

**privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea
Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a
dezvăluirilor practicilor ilegale**

În temeiul art. 31 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 165/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 267-270, art. 451), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 14-23, art. 30), se abrogă.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministru Justiției:

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Постановление № _____
от _____ 2024 года

о признании утратившим силу Постановления Правительства № 23/2020 об утверждении Положения о процедурах внутреннего рассмотрения и отчетности раскрытий незаконных практик

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Постановления Правительства № 23/2020 об утверждении Положения о процедурах внутреннего рассмотрения и отчетности раскрытий незаконных практик (Официальный монитор Республики Молдова, 2020 г., №120–14-23, ст. 30), признать утратившим силу.
2. Настоящее постановление вступает в силу с даты опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова.

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР

Контрассигнует:
Министр юстиции

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului privind abrogarea Hotărârii
Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobare Regulamentului privind
procedurile de examinare și raportarea internă a dezvoltărilor practicilor
ilegale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul <i>Hotărârii Guvernului privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale</i> a fost elaborat de către Ministerul Justiției.
2. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Prezentul proiect de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
3. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<i>Hotărârea Guvernului nr. 23/2020, pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale</i> a fost aprobată în contextul punerii în aplicare a <i>Legii nr. 122/2018 privind avertizorii de integritate</i>. La data de 22 iunie 2023 a fost adoptată <i>Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate</i> care a transpus parțial Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii. În acest context, prin <i>Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate</i> a fost abrogată <i>Legea nr. 122/2018</i>, care a intrat în vigoare din 26 octombrie 2023. Totodată, art. 31 alin. (2) lit. a) din <i>Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate</i> stabilește că, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi Guvernul va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege. În acest context, se consemnează că temeiul legal în baza căruia a fost aprobat actul normativ supus abrogării din proiect, nu mai este în vigoare, iar <i>Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 23/2020</i> a încetat să mai fie aplicabil, devenind desuet. Respectiv, potrivit prevederile art. 67 alin. (9) al <i>Legii 100/2017 cu privire la actele normative</i>, dacă actul normativ a devenit desuet, acesta este abrogat în întregime, chiar dacă unele elemente structurale ale acestuia au fost abrogate anterior.

Cu toate acestea, dispozițiile art. 31 alin. (2) lit. b) din *Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate* impun ca entitățile publice, să stabilească prin acte sale interne proceduri de dezvăluire a încălcărilor legii și proceduri de efectuare a acțiunilor subsecvente.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de act normativ prevede abrogarea *Hotărârii Guvernului nr. 23/2020, pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale*, în contextul în care temeiul legal de aprobare a acestei hotărâri a fost abrogat prin *Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate*.

Având în vedere că, proiectul Hotărârii Guvernului urmărește înlăturarea unui act normativ inaplicabil, se impune ca acesta să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, or în conformitate cu art. 56 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

5. Fundamentarea economico-financiară

Prezentul proiect nu implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru implementarea prezentului proiect de act normativ nu este necesară elaborarea sau modificarea unor alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul Registrul proiectelor de acte normative a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a unui act normative privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale, care poate fi accesat la următorul link: <https://shorturl.at/j6LGD>, precum și pe portalul web www.particip.gov.md.

La ședința Secretarilor generali ai ministerelor din 24 iunie 2024, s-a decis remiterea spre avizare a *proiectului hotărârii Guvernului privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale*, fiind înregistrat în Cancelaria de Stat cu **numărul unic 523/MJ/2024**.

Prin urmare, în vederea respectării exigențelor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul actului normativ a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul Transparența decizională, rubrica Proiecte de acte normative, directoriul Registrul proiectelor de acte normative¹, precum și pe portalul web www.particip.gov.md.

Prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-6951 din 24 iunie 2024, proiectul de act normativ (*cu număr unic 523/MJ/2024*) a fost transmis spre avizare subiecților interesați.

În procesul de avizare au prezentat obiecții, propuneri și recomandări: Avocatul Poporului.

Toate propunerile și obiecțiile înaintate au fost analizate și inserate în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor la proiectul de act normativ.

Au prezentat lipsă de obiecții, propuneri și recomandări: Cancelaria de Stat.

8. Constatările expertizei anticorupției

Întru respectarea dispozițiilor art. 34 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (în continuare – *Legea nr. 100/2017*), prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-6951 din 24 iunie 2024, proiectul de act normativ a fost remis spre expertizare Centrului Național Anticorupție.

Prin raportul de expertiză anticorupție nr. EHG24/9815 din 04.07.2024 **s-a constatat:**

- respectarea prevederilor legale cu privire la transparența în procesul decizional;
- proiectul corespunde interesului public general, deoarece acesta asigură eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative privind procedurile de dezvăluire a încălcărilor legii și proceduri de efectuare a acțiunilor subsecvente;
- nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ;
- textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din *Legea nr.100/2017*;
- în textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Ministru

/semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU

¹ Link: <https://justice.gov.md/content/proiectul-hotararii-guvernului-privind-abrogarea-hotararii-guvernului-nr-232020-pentru>

Sinteza obiecțiilor și propunerilor

la proiectul hotărârii Guvernului privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale
numărul unic 523/MJ/2024

Autoritatea emitentă	Nr.	Obiecțiile și propunerile prezentate	Opinia Ministerului Justiției
Avocatul Poporului	1.	Avocatul Poporului a examinat proiectul de hotărâre privind abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale și intervine cu următoarea sugestie. Potrivit prevederilor art. 31 alin. (2) lit. b) din Legea nr.165/2023, entitățile publice, indiferent de numărul de angajați, și entitățile private care au cel puțin 50 de angajați vor institui canale interne de raportare și vor stabili prin acte interne proceduri de dezvăluire a încălcărilor legii și proceduri de efectuare a acțiunilor subsecvente. Evidențiem faptul că, conceptul avertizorilor de integritate este relativ nou în Republica Moldova. Din practica Ombudsmanului (cazuri individuale și instruiți efectuate), se stabilește că reprezentanții instituțiilor statului, precum instanțele de judecată, instituțiile medicale, APL-urile, poliția etc. întâmpină dificultăți la aplicarea procedeele legale la subiect, iar instruirile și pregătirile anterioare au avut o țintă restrânsă în raport cu numărul mare de subiecți ai Legii nr.165/2023. Subsecvent, atragem atenție că din perspectiva abordării bazate pe drepturile omului, statul este titularul de obligații, iar în cazul dat obligația ar	Precizare Nu sunt clare raționamentele expuse în partea ce vizează „[...] <i>identificarea unui alt mecanism de ghidare a subiecților prevăzuți în art. 31 alin.(2) lit.b) din Legea 165/2023 la elaborarea procedurilor interne de dezvăluire a încălcărilor legii și procedurilor de efectuare a acțiunilor subsecvente. [...]</i>”. Or, potrivit 32 alin. (5¹) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a versiunii redactate a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri. Într-o altă ordine de idei, specificăm că art. 31 alin. (2) lit. b) din <i>Legea nr.165/2023 privind avertizorii de integritate</i>, instituie obligația pentru entitățile publice, indiferent de numărul de angajați, și entitățile private care au cel puțin 50 de angajați să institui canale interne de raportare și să stabilească prin actele interne proceduri de dezvăluire a încălcărilor legii, procedurile de examinare a acestora precum și proceduri de efectuare a acțiunilor subsecvente. Totodată, capitolul III din legea menționată, reglementează clar modalitatea de examinare a dezvăluirilor de încălcări ale legii, precum și măsurile care necesită a fi întreprinse.

		trebui să se materializeze prin elaborarea cadrului conex pentru a asigura eficient înregistrarea și investigarea avertizărilor, protecția avertizorilor și neadmiterea răzbunărilor împotriva acestora, în caz contrar persistă riscul interpretării și implementării unor prevederi din lege astfel, încât potențialii avertizori să fie descurajați pentru a face dezvăluiri ale practicilor ilegale. Prin urmare, pentru aplicarea uniformă a Legii nr.165/2023 atât de către entitățile publice, cât și de cele private Avocatul Poporului consideră necesar identificarea unui alt mecanism de ghidare a subiecților prevăzuți în art. 31 alin.(2) lit.b) din Legea 165/2023 la elaborarea procedurilor interne de dezvăluire a încălcărilor legii și procedurilor de efectuare a acțiunilor subsecvente.	
--	--	---	--

Ministru

/semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU